

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 251/09-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a jeho uznesením z 20. októbra 2008 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 163/2008 a jeho uznesením z 28. apríla 2009 a vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a jeho uznesením z 20. októbra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2009 doručená sťažnosť Ing. F. L., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a jeho uznesením z 20. októbra 2008 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 163/2008 a jeho uznesením z 28. apríla 2009 a porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a jeho uznesením z 20. októbra 2008.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom podaným 14. marca 2001 krajskému súdu domáhal uloženia povinnosti odporcovi (obchodnej spoločnosti B., spol. s r. o., v ktorej je sťažovateľ spoločníkom) umožniť mu nahliadnutie do účtovných dokladov odporcu v období rokov 2000 a 2001. Krajským súdom je vedené konanie o návrhu sťažovateľa pod sp. zn. 29 Cb 17/01.

Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 29 Cb 17/01 z 5. novembra 2002 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) bolo návrhu sťažovateľa v celom rozsahu vyhovené

a odporcovi bola uložená povinnosť umožniť sťažovateľovi nahliadnuť do účtovných dokladov odporcu v období rokov 2000 a 2001.

Proti rozsudku krajského súdu podal odporca odvolanie.

Najvyšší súd v odvolacom konaní rozsudkom sp. zn. 5 Obo 160/2003 z 8. júna 2004 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“) zmenil rozsudok krajského súdu v časti, ktorou bola odporcovi uložená povinnosť umožniť sťažovateľovi nahliadnuť do účtovných dokladov odporcu za obdobie roku 2001 tak, že návrh sťažovateľa v tejto časti zamietol. Následne najvyšší súd rozsudkom č. k. 1 Obdo V 97/2004-185 z 27. apríla 2006 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu v dovolacom konaní“) zamietol dovolanie sťažovateľa smerujúce proti zmeňujúcemu výroku rozsudku najvyššieho súdu.

Týmto bolo konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 o návrhu sťažovateľa v tej časti, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti odporcovi umožniť mu nahliadnutie do účtovných dokladov odporcu za obdobie roka 2001, právoplatne skončené.

Najvyšší súd zároveň v odvolacom konaní rozsudkom zrušil rozsudok krajského súdu v časti, ktorou bola odporcovi uložená povinnosť umožniť sťažovateľovi nahliadnuť do účtovných dokladov odporcu za obdobie roka 2000, a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne najvyšší súd svojím rozsudkom v dovolacom konaní odmietol dovolanie sťažovateľa smerujúce proti zrušujúcemu výroku rozsudku najvyššieho súdu.

Na základe uvedeného predmetom ďalšieho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 po vrátení veci bolo konanie o návrhu sťažovateľa v tej časti, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti odporcovi umožniť mu nahliadnutie do účtovných dokladov odporcu za obdobie roka 2000.

Krajský súd v ďalšom konaní po vrátení veci uznesením č. k. 29 Cb 17/01-234 z 20. októbra 2008 (ďalej len „uznesenie krajského súdu o prerušení konania“) prerušil konanie vo veci do právoplatného skončenia konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 28 Cb 83/00, predmetom ktorého je konanie o návrhu obchodnej spoločnosti B., spol. s r. o.

(teda odporcu v prerušenom konaní), o vylúčenie sťažovateľa ako spoločníka zo spoločnosti odporcu.

Na základe odvolania sťažovateľa najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Obo 163/2008 z 28. apríla 2009 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) potvrdil uznesenie krajského súdu o prerušení konania.

Porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru videl sťažovateľ v neprimerane dlhom trvaní súdneho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a súdneho konania vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 4 Obo 163/2008 v spojení s nedôvodným prerušením súdneho konania vedeného krajským súdom (uznesením krajského súdu o prerušení konania a uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie krajského súdu). Sťažovateľ vo svojej argumentácii okrem iného uviedol: *„Od momentu začatia konania... uplynulo viac ako deväť rokov. V súlade s objektívnym zhodnotením okolností prípadu, ako je jeho zložitosť a ďalšie faktory, ktoré potenciálne vplyvajú, na jeho dĺžku je nevyhnutné konštatovať, že dĺžka trvania sporu neúmerne presahuje racionálnu dĺžku súdneho konania... Sťažovateľ žiadnym spôsobom neprispel k zdržaniu konania. Počas celej doby priebehu konania sa vo veci uskutočnilo celkovo len 5 pojednávaní, a to na oboch konajúcich súdoch spolu. Vec samotná je mimoriadne jednoduchá, a preto ju bolo možné vybaviť jediným pojednávaním na každom súde...“*

k potrebe konštatovania nízkej frekvencie činnosti súdu prispieva aj fakt, že v súčasnosti došlo dokonca k prerušeniu sporového konania, a to z dôvodu, ktorý nie je objektívne relevantný, a ani odôvodnenie súdu, ktorým tento krok odôvodnil nemožno považovať za dostačujúce a presvedčivé.“

Sťažovateľ zároveň uviedol, že *„podal dňa 18. 09. 2008 sťažnosť pre prietahy v konaní predsedovi Krajského súdu v Bratislave. Dňa 13. 10. 2008... prevzal odpoveď predsedníčky Krajského súdu v Bratislave číslo: Spr. 2200/08 z 08. 10. 2008, ktorou označila sťažnosť na prietahy v konaní za dôvodnú len čiastočne a to za obdobie od apríla 2007 do júna 2008.“*

Avšak aj napriek konštatovaniu prietáhov v konaní, dňa 7. 11. 2008 sťažovateľ prevzal uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 29 Cb 17/01-234 z 20. 10. 2008, ktorým súd konanie vo veci prerušil, a to až do právoplatného skončenia veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod č. k. 28 Cb 83/00...“.

Nesprávnymi skutkovými a právnymi závermi krajského súdu aj najvyššieho súdu pri ich rozhodnutiach o prerušení konania došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Podľa názoru sťažovateľa vedenie súdneho konania o vylúčení sťažovateľa ako spoločníka zo spoločnosti odporcu (súdne konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 28 Cb 83/00) nie je naplnené dôvodom na prerušenie posudzovaného súdneho konania [podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)], v ktorom sa sťažovateľ domáha naplnenia svojich práv ako spoločníka (práva na nahliadnutie do účtovných dokladov odporcu za rok 2000).

Sťažovateľ vo svojej argumentácii k porušeniu označených základných a iných práv (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) okrem iného uviedol: *„práva spoločníka nie je možné po dobu ich trvania podmieňovať konečným rozhodnutím súdu o vylúčení resp. nevyhlúčení spoločníka zo spoločnosti. A to práve z dôvodu, že aj počas súdneho konania naďalej ostáva spoločníkom danej spoločnosti, a teda prislúchajú mu aj všetky práva, ktoré mu zákon v tomto prípade priznáva, a teda aj právo nahliadať do účtovnej evidencie spoločnosti...“*

súd uznesením o prerušení konania nepriamo a hrubo neprimerane obmedzil sťažovateľa v jeho majetkových právach spojených s účasťou v uvedenej spoločnosti, nakoľko úplne znemožnil ďalší posun v konaní, ktoré sa týka určenia práva na prístup sťažovateľa k účtovnej evidencii spoločnosti...

dôvody Krajského súdu, na ktorých základe, konanie, prerušil nie je možné hodnotiť ako dôvody naplňajúce podmienky ustanovenia §109 ods. 2 písm. c) OSP, na ktoré sa Krajský súd v Bratislave odvoláva, a to z dôvodu, že v prípade, ak dôjde k vylúčeniu

sťažovateľa zo spoločnosti zaniknú aj jeho práva spoločníka, ktoré mu zákon priznáva, a teda predmet pôvodného konania, ktoré bolo v súčasnosti prerušené odpadne, nakoľko už nebude o čom rozhodovať.“

K namietanému porušeniu svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v označenom konaní a jeho uznesením o prerušení konania sťažovateľ uviedol: *„Zákonným sudcami v konaní Krajského súdu v Bratislave č. k. 29 Cb 17/01 od počiatku bol senát Krajského súdu v Bratislave zložený z JUDr. V. Š., JUDr. M. M. a JUDr. A. S.*

Podľa vyjadrenia predsedníčky Krajského súdu v Bratislave vec prevzala v r. 2008 predsedníčka senátu JUDr. G. na základe rozvrhu práce... nie je v súlade s ústavným právom sťažovateľa, aby k zmene došlo len na základe dôvodu organizačnou zmenou v rozvrhu práce bez poukázania na konkrétny zákonom predpokladaný dôvod zmeny...

Zároveň v súlade s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu, základným predpokladom porušenia práva sťažovateľa na zákonného sudcu je priamy súvis medzi odňatím veci zákonnému sudcovi a negatívnym dopadom meritórneho rozhodnutia (postupu) všeobecného súdu na právne postavenie sťažovateľa. (II. ÚS 36/02). V prípade sťažovateľa sa nepriaznivý vplyv zmeny zákonného sudcu prejavil najmä v porušení jeho práva na prístup súdu, tak ako už bolo uvedené, a to z dôvodu okamžitého prerušenia súdneho konania v nadväznosti na zmenu zákonného sudcu príslušného pre prejednanie veci sťažovateľa.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd svojím rozhodnutím vyslovil porušenie ním označených základných a iných práv postupom a uznesením krajského súdu o prerušení konania, ako aj postupom a uznesením najvyššieho súdu, zrušil tieto uznesenia a vec vrátil na ďalšie konanie krajskému súdu, priznal mu finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonomie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania návrhu (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jeho prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd navrhovateľa a z nich vyplývajúcich skutkových zistení, a jednak tiež na základe

argumentácie, ktorú proti nim navrhovateľ v návrhu uplatnil, a to v prípade, že návrh nemá ústavnoprávny rozmer.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a jeho uznesením o prerušení konania a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 163/2008 a jeho uznesením, ako aj porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a jeho uznesením o prerušení konania.

Relevantné znenie príslušných článkov ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu upravujúcich práva, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, je:

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nestranným a nezávislým súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu má každá fyzická osoba alebo právnická osoba právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

1. K namietanému porušeniu základného práva súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a jeho uznesením o prerušení konania a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 163/2008 a jeho uznesením

1.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľ napadol postup a rozhodnutie krajského súdu, ako aj postup a rozhodnutie najvyššieho súdu. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy,

ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup a rozhodnutie krajského súdu, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal v dôsledku odvolania sťažovateľa najvyšší súd. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu ku krajskému súdu) odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

1.2 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom najvyššieho súdu

Ústavný súd posúdil sťažovateľom namietané rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie krajského súdu o prerušení konania. [Krajský súd označeným uznesením podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP prerušil konanie v právnej veci sťažovateľa o uloženie povinnosti odporcovi umožniť sťažovateľovi nahliadnutie do účtových dokladov odporcu za rok 2000 až do právoplatného skončenia konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 28 Cb 83/00.]

Z odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu vyplynulo: „*Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením rozhodol, že konanie do právoplatného skončenia veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod č. k. 28 Cb 83/00, prerušuje. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že... Žalovaný, t. j. B., spol. s r. o. žalobou došlou dňa 20. 12. 2000 navrhol súdu, aby žalobcu, t. j. Ing. F. L., vylúčil zo spoločnosti B., spol. s r. o. Žaloba na vylúčenie Ing. F. L., zo spoločnosti B., spol. s r. o. došla na súd skôr, ako žaloba v danom prípade. To znamená, že až na základe právoplatného rozhodnutia o tom či bude, alebo nebude žalobca vylúčený zo spoločnosti žalovaného, súd rozhodne o jeho právach ako spoločníka v obchodnej spoločnosti žalovaného, a preto súd v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. rozhodol o prerušení konania do právoplatného skončenia veci o vylúčení Ing. F. L., zo spoločnosti B., spol. s r. o., pretože toto rozhodnutie môže mať význam pre rozhodnutie súdu v danom prípade.*

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal odvolanie žalobca a tvrdil, že v konaní Krajského súdu v Bratislave č. k. 28 Cb 83/00 sa nerieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Medzi oboma konaniami žiadna príčinná súvislosť, neexistuje.

Zistenie Krajského súdu v Bratislave o nutnosti prerušiť konanie po 8 rokoch (ne-)činnosti, je prekvapujúce. Žiadal, aby odvolací súd predmetné rozhodnutie zrušil...

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že rozhodnutie vo veci vylúčenia Ing. F. L., môže mať význam pre rozhodnutie súdu v predmetnej veci o určení povinnosti umožniť žalobcovi nahliadnutie do účtovných dokladov spoločností žalovaného, a teda je dôvod na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je vecne správne, preto ho podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.“

Citovaným úvahám a dôvodom najvyššieho súdu nemožno z ústavnoprávneho hľadiska ani pri zohľadnení argumentov, na ktoré vo svojej sťažnosti poukazuje sťažovateľ, nič podstatného vytknúť.

Ústavný súd trvale zdôrazňuje, že nie je súdom nadriadeným všeobecným súdom a nie je vrcholom ich sústavy ani ďalšou opravnou inštanciou voči ich rozhodnutiam. Ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je oprávnený zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov iba v prípade, ak tieto súdy nepostupujú v zhode s ústavou, ústavnými zákonmi alebo princípmi, ktoré vyplývajú z kvalifikovaných medzinárodných zmlúv.

Ústavný súd preto preskúmal napadnuté rozhodnutie a postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal iba so zreteľom na skutočnosť, že mohol preskúmať len jeho ústavnosť, pričom dospel k záveru, že sťažnosť nie je opodstatnená s tým, že jej zjavná neopodstatnenosť vyplýva jednak z povahy dôvodov uplatnených sťažovateľom v sťažnosti, ale tiež aj z ustálenej judikatúry ústavného súdu.

Podstata prerokúvanej sťažnosti spočíva v nesúhlase sťažovateľa s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu (krajského súdu) o prerušení konania v právnej veci sťažovateľa

o uloženie povinnosti odporcovi umožniť sťažovateľovi nahliadnutie do účtovných dokladov odporcu za obdobie roka 2000.

Sťažovateľ k tomu predložil konkrétnu argumentáciu tvrdiac najmä to, že nebol daný zákonný dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP. Samotné vedenie konania o jeho vylúčenie zo spoločnosti odporcu nie je podľa sťažovateľa zákonným dôvodom na prerušenie konania vedeného krajským súdom, v ktorom sa domáha práve svojich práv, ktoré mu prináležia ako spoločníkovi spoločnosti odporcu, teda práva na nahliadnutie do účtovných dokladov spoločnosti odporcu.

Ústavnému súdu však neprislúcha akokoľvek spochybňovať procesný postup najvyššieho súdu, ktorý bol v danej fáze konania detailne oboznámený s okolnosťami tohto prípadu, a už vôbec mu neprináleží meniť jeho, podľa názoru ústavného súdu síce stručné, ale napriek tomu s ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné a dostatočne odôvodnené závery, ktoré sú výrazom jeho nezávislého rozhodovania. V zásade by takto bol ústavný súd v pozícii ďalšej prieskumnej inštancie v systéme všeobecného súdnictva, čo by bolo v rozpore s ústavným vymedzením jeho kompetencií, a v danom prípade navyše v situácii, keď vo veci nie je ešte meritórne rozhodnuté.

Oboznámenosť najvyššieho súdu s okolnosťami daného prípadu pri jeho rozhodovaní o prerušovaní konania predpokladá aj jeho oboznámenosť s tým, do akej miery môžu mať význam otázky riešené v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 28 Cb 83/00 o vylúčení sťažovateľa zo spoločnosti odporcu pre konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 29 Cb 17/01, pričom vzájomná súvislosť v oboch konaniach posudzovaných otázok bola determinovaná aj nutnosťou vykonania ďalšieho dokazovania a zisťovania skutkových okolností v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 v súlade so závermi najvyššieho súdu v jeho rozsudku z 8. júna 2004 (ktorým bola vec sťažovateľa v časti o uloženie povinnosti umožniť nahliadnutie do účtovných dokladov za rok 2000 vrátená na ďalšie konanie krajskému súdu).

Navyše, sťažovateľ podľa názoru ústavného súdu nepredložil dostačujúce dôvody, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že jeho sťažnosť smerujúca proti napadnutému procesnému rozhodnutiu najvyššieho súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, či už v rovine skutkovej alebo právnej, mala atribúty, ktoré preukazujú jej ústavnoprávny rozmer.

V tejto spojitosti treba poukázať aj na princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu a s ním súvisiaci princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci iných orgánov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy preskúmané.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie súdu. Nezávislý súd je oprávnený a zároveň i povinný zodpovedne zvážiť, aký procesný postup má v konkrétnom prípade zvoliť. Nie je vecou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti, aby do právomoci všeobecných súdov takto ingeroval.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia vychádzal z toho, že výsledok sporu vedeného krajským súdom pod sp. zn. 28 Cb 83/00 môže relevantne ovplyvniť spor v právnej veci sťažovateľa vedený krajským súdom pod sp. zn. 29 Cb 17/01, teda toho, v ktorom bolo konanie prerušené.

Ústavný súd dospel k záveru, že z rekapitulovaného stručného odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sú zrejmé dôvody, na základe ktorých ako odvolací súd dospel k záveru o splnení podmienky na prerušenie konania, pričom tieto dôvody nemožno považovať za odporujúce pravidlám logiky alebo ich označiť v inom smere za excesívne.

Napokon treba pripomenúť, že uznesenie o prerušení konania je rozhodnutím procesnej povahy, teda nejde o rozhodnutie vo veci samej. Aj z toho dôvodu takéto

rozhodnutie spravidla ani nie je spôsobilé zasiahnuť do ústavou zaručených základných práv a slobôd.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd nezistil, že by postup najvyššieho súdu v okolnostiach danej veci ani jeho uznesenie signalizovali príčinnú súvislosť s možným porušením označených práv sťažovateľa. Preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a jeho uznesením o prerušení konania a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 163/2008 a jeho uznesením

2.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu

Podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) OSP pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Podľa ustanovenia § 111 ods. 1 OSP ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova.

Podľa ustanovenia § 111 ods. 2 OSP ak je konanie prerušené podľa § 109, súd urobí všetky potrebné opatrenia, aby sa odstránili prekážky, ktoré spôsobili prerušenie alebo pre ktoré prerušenie trvá. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd i bez návrhu.

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že v súčasnosti je konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 právoplatne prerušené, pretože uznesenie krajského súdu o prerušení konania bolo uznesením najvyššieho súdu potvrdené.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania (napr. I. ÚS 41/02). Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom prerušení konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom. Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (mutatis mutandis I. ÚS 162/03) konštatuje, že prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP možno považovať za prekážku konania. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (ako ani práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). Preto ústavný súd nečinnosť všeobecného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (mutatis mutandis II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06).

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom krajského súdu v označenom konaní pred prerušením konania, ústavný súd konštatuje, že priebeh konania (začiatok súdneho konania 14. marca 2001, právoplatné rozhodnutie o časti návrhu sťažovateľa, rozhodovanie o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch účastníkov konania v období po vynesení rozsudku krajského súdu z 5. novembra 2002 až do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa rozsudkom z 27. apríla 2006) nenasvedčuje možnosti porušenia označených práv sťažovateľa.

Vzhľadom na celkový priebeh a dĺžku konania vedeného krajským súdom (bez období, počas ktorých vo veci rozhodoval najvyšší súd o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch) obdobie nečinnosti krajského súdu pred prerušením konania vo veci (ustálené aj predsedníčkou krajského súdu v jej odpovedi na sťažnosť sťažovateľa

na priet'ahy v konaní sp. zn. Spr. 2200/08 z 8. októbra 2008) nedosahuje podľa názoru ústavného súdu ústavnoprávny rozmer. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že v čase doručenia s'ťažnosti ústavnému súdu už krajský súd odstránil namietaný stav nečinnosti, keď konanie vo veci prerušil.

Z toho dôvodu ústavný súd s'ťažnosť v tejto časti, v ktorej s'ťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v označenom konaní, odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2.2 K namietanému porušeniu označených práv s'ťažovateľa postupom najvyššieho súdu

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jednou zo základných pojmových náležitostí s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do označeného základného práva s'ťažovateľa. Ak v čase, keď s'ťažnosť bola ústavnému súdu doručená, nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02).

S'ťažovateľ podal ústavnému súdu s'ťažnosť, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď označené konanie najvyšším súdom už bolo právoplatne skončené. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že s'ťažnosť smeruje aj proti právoplatnému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým bolo skončené posudzované konanie vedené najvyšším súdom o odvolaní s'ťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu o prerušení konania.

Vzhľadom na právoplatné skončenie napadnutého konania najvyšším súdom pred doručením sťažnosti ústavnému súdu možno urobiť jednoznačný záver, že v čase doručenia sťažnosti už k namietanému porušovaniu práv sťažovateľa nemohlo dochádzať.

Sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu krajského súdu z 20. októbra 2008 o prerušení konania, o ktorom najvyšší súd rozhodol uznesením z 28. apríla 2009 tak, že prvostupňové rozhodnutie krajského súdu potvrdil. Dĺžka uvedeného konania už vzhľadom na datovanie označených uznesení nemohla presiahnuť ani dobu šiestich mesiacov, a preto vylučuje možnosť porušenia označených práv sťažovateľa postupom najvyššieho súdu v označenom konaní.

Ústavný súd preto aj tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v označenom konaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3. K namietanému porušeniu základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a jeho uznesením o prerušení konania a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 163/2008 a jeho uznesením

K sťažovateľom namietanému porušeniu jeho označených základných a iných práv ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplývalo z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého

zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

V danom prípade však nebola preukázaná možnosť porušenia ústavnoprocených princípov vyplývajúcich z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto nie je možné uvažovať o prípadnom porušení označeného základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktoré sú právami hmotnoprávneho charakteru.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru o nedostatku príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom krajského súdu a najvyššieho súdu a ich uzneseniami a možným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a v nadväznosti na to k záveru o zjavnej neopodstatnenosti tejto časti sťažnosti sťažovateľa. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

4. K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 17/01 a jeho uznesením o prerušení konania

Ústavný súd konštatuje, že v prípade, ak k zmene zákonného sudcu dôjde v súlade s rozvrhom práce príslušného súdu, ako to bolo aj v tomto prípade, ide o zmenu, zo zákonných dôvodov a za splnenia všetkých zákonných podmienok.

Preto k namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje, že zmena zákonného sudcu v posudzovanom konaní krajského súdu nie je takým postupom súdu, ktorý by zadával možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd na základe uvedeného odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v časti namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom

krajského súdu a jeho uznesením o prerušení konania ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2009